

Effectiveness of “Innovation in Transactional Analysis” on Improvement of Marital Satisfaction in Married Women of Isfahan City

Mohsen AliBalaei¹, Hassan Rezaei Jamaloei^{2*}, Amir Ghamarani³, Reza Jafariharandi⁴

1- PhD. Student in Psychology, Department of Psychology, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

2- Associate Professor, Clinical Research Development Center, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

3- Associate Professor, Department of Psychology and Education of Children with Special Needs, Isfahan University, Isfahan, Iran.

4- Professor, Educational Sciences Department, Literature & Human Sciences Faculty, University of Qom, Qom, Iran.

Corresponding author: Hassan Rezaei Jamaloei, Associate Professor, Clinical Research Development Center, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran.

Email: h.rezayi2@phu.iaun.ac.ir

Received: 1 July 2024

Accepted: 10 Jan 2025

Abstract

Introduction: Marital satisfaction is one of the most fundamental issues in every family, one of the predictors of marital satisfaction is the quality of mutual relationships between couples. The present study was conducted with the aim of determining the effectiveness of "Innovation in Transactional Analysis" on marital satisfaction in married women of Isfahan city.

Methods: The present research is semi-experimental in the form of pre-test, training and post-test, and the control group was the statistical population of married women in Isfahan city, and for this purpose, for the sample and control groups, there were 60 married women from 2 regions of Isfahan city. who had referred to the municipal culture centers for interpersonal relationship training were randomly selected by stratification. Data collection instruments including demographic questionnaire and "ENRICH Marital Satisfaction Scale" was used. The validity of the instruments was determined using confirmatory factor analysis and reliability using the internal consistency method with the calculation of Cronbach's alpha coefficient and the Pearson correlation coefficient method. After the pre-test, 30 people in the intervention group were trained for 7 weeks. Data were analyzed by SPSS. 27.

Results: Comparing the results of the pre-test with the results of the post-test and the control group showed a significant difference between the groups at the level ($P < 0.01$).

Conclusion: “Innovation in Transactional Analysis” is effective in improving marital satisfaction in married women of Isfahan city. It is suggested to use the above method in family education

Keywords: Marital Female, Innovation in Transactional Analysis, Marital Satisfaction.

اثر بخشی «نوآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی در زنان متاهل شهر اصفهان

محسن علی بالائی^۱، حسن رضایی جمالویی^{۲*}، امیر قمرانی^۳، رضا جعفری هرنندی^۴

۱- دانشجوی دکترای روانشناسی، گروه روانشناسی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

۲- دانشیار، مرکز توسعه پژوهش‌های بالینی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

۳- دانشیار، گروه روانشناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

۴- استاد، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه قم، قم، ایران.

نویسنده مسئول: حسن رضایی جمالویی، دانشیار روان شناسی سلامت، مرکز توسعه پژوهش‌های بالینی، واحد نجف آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، نجف آباد، ایران.

ایمیل: h.rezayi2@phu.iaun.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۰/۲۰

چکیده

مقدمه: رضایت زناشویی یکی از بنیادی‌ترین مسائل درون هر خانواده است، یکی از عوامل موثر بر میزان رضایت زناشویی، کیفیت روابط متقابل در میان زوجین می‌باشد. پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی "نوآوری در تحلیل متقابل" بر رضایت زناشویی در زنان متاهل شهر اصفهان انجام گرفت.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی به صورت پیش آزمون، آموزش، پس آزمون و گروه کنترل بوده است. جامعه آماری زنان متاهل شهر اصفهان بودند و به این منظور، برای گروه‌های نمونه و کنترل تعداد ۶۰ تن از زنان متاهل ۲ منطقه از مناطق شهر اصفهان که برای آموزش روابط بین فردی به فرهنگسراهای شهرداری مراجعه نموده بودند به صورت نمونه گیری دردسترس انتخاب سپس به صورت تصادفی از نوع قرعه کشی در ۲ گروه مداخله (۳۰ تن) و کنترل (۳۰ تن) گمارده شدند. ابزار جمع آوری داده‌ها شامل پرسشنامه جمعیت شناختی و "مقیاس رضایت زناشویی انریچ" (ENRICH Marital Satisfaction Scale) بود. پس از اجرای پیش آزمون تعداد ۳۰ تن در گروه مداخله به مدت ۷ هفته تحت آموزش قرار گرفتند. داده‌ها در نرم افزار اسپاس اس نسخه ۲۷ تحلیل شدند.

یافته‌ها: مقایسه نتایج حاصل از پیش آزمون، با نتایج پس آزمون و گروه کنترل بیانگر وجود تفاوت معنادار بین گروه‌ها بود ($P < 0.01$).

نتیجه گیری: "نوآوری در تحلیل متقابل" بر بهبود رضایت زناشویی در زنان متاهل شهر اصفهان موثر است. پیشنهاد می‌شود از روش آموزشی فوق در آموزش خانواده‌ها به منظور ارتقای سطح رضایت زناشویی استفاده گردد.

کلیدواژه‌ها: زنان متاهل، نوآوری در تحلیل متقابل، رضایت زناشویی.

مقدمه

یکی از جوانب بسیار مهم یک رابطه زناشویی، رضایتی است که همسران در ازدواج تجربه می‌کنند (۱) وجود افت و خیزهای رضایت زناشویی و کاهش میزان رضایت مندی همسران در خانواده نشان از وجود مشکلات، درون نظام خانواده است و این مشکلات همواره تهدیدی بر سلامت اعضای خانواده و جامعه است. از این رو رضایت

زناشویی به عنوان یکی از ابعاد مهم زندگی زناشویی همواره مورد توجه مشاوران و روانشناسان بوده و سعی می‌کنند با ارائه رویکردها، چارچوب‌ها و الگوهای نظری و استفاده از آن‌ها، مسائل درون خانواده را مفهوم سازی کنند و از مشکلات موجود درون نظام خانواده بکاهند. هر یک از رویکردهای خانواده‌درمانی و زوج‌درمانی، در جهت افزایش رضایت زناشویی و خانوادگی افراد، مداخلاتی را در عوامل

یا مصداق‌های رضایت و سازگاری زناشویی مد نظر قرار می‌دهند (۲).

از منظر دیدگاه نوآوری در تحلیل متقابل، هدف اصلی، راهنمایی و کمک به افراد است تا از طریق دریافت آموزش بتوانند شخصا تحلیل‌های مناسبی را در خصوص رفتارهایشان ارائه داده و با فعال ساختن و توسعه نظام فراشناختی (metacognition) در جهت تغییر و بهبود تعاملات بین فردی خود گام بردارند. این امر منجر به ایجاد و توسعه خودکنترلی و در نهایت بهبود مدیریت شخصی (self-management) خواهد شد (۳). در این دیدگاه با تکیه بر «نظریه نسبیت زبانی» (Linguistic Relativity Theory) بازتعریف جدیدی از ۳ الگوی ارتباطی کودک، بالغ و والد به عمل آمده است که به شدت در جهت ساده سازی و درک متقابل رفتار متفاوت اشخاص در موقعیت‌های گوناگون و همچنین جایگزین کردن الگوهای شناختی (cognition) و فراشناختی (metacognition) در روابط بین فردی بجای نقطه نظرات جبر گرایانه روانکاوانه کاربرد دارد (۳).

مهارت‌های ارتباطی (communication skills) مجموعه‌ای از توانایی‌های بالقوه و بالفعل فرد بوده که با استفاده از آن می‌تواند به رفتاری قابل پذیرش و آگاهی بخش تا رسیدن به سطحی از رابطه عاطفی دست یابد. این نوع رفتار مهارت‌های ارتباطی بین فردی (interpersonal communication skills) نامیده می‌شود (۴). از جمله روش‌های کاربردی برای استفاده در کار بالینی و غیر بالینی، در مسیر بهبود روابط بین فردی، که امروزه کاربرد فراوانی دارد، «درمان پذیرش و تعهد» (Acceptance Commitment Therapy) است (۵). مشخص شده گروه درمانی «درمان پذیرش و تعهد»، بر اعتماد در روابط بین فردی و کنترل عواطف موثر بوده است (۶). آموزش مهارت‌های ارتباطی در کاهش اضطراب اجتماعی، افزایش مهارت‌های حل مسئله، افزایش اعتماد به نفس و بهبود بخشیدن تعامل‌های اجتماعی دانش آموزان مؤثر بوده است (۷). درمان‌هایی مانند «روان درمانی پویایی فشرده و کوتاه مدت» (Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy)، «درمان بین فردی» (Interpersonal Therapy) و «رفتاردرمانی مناظره‌ای» (Dialectical Behavior Therapy) در درمان مشکلات در روابط بین فردی مورد استفاده قرار گرفته و اثر بخشی آن‌ها اثبات شده است (۸)، همچنین مشخص شده آموزش رفتار بین فردی در بهبود اضطراب اجتماعی مؤثر است (۹).

مشاوره گروهی «تحلیل ارتباط محاوره‌ای» (Conversational Communication Analysis) بر بهبود روابط بین فردی و خودکارآمدی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه موثر است (۱۰). توضیح آنکه مهارت‌های ارتباطی در جهت بیان عواطف و نیازمندی‌ها و رسیدن به اهداف بین فردی کمک کننده می‌باشند (۱۱). لازم به ذکر است «نوآوری در تحلیل متقابل» نیز بر پایه و اساس، تحلیل ارتباط محاوره‌ای اشخاص با استفاده از الگوهای از پیش تعیین شده در رفتار بین فردی می‌باشد. میزان تفاهم زوجین (couples understanding) دارای تعارض (conflict) هم به صورت مستقیم و بصورت غیر مستقیم از طریق کیفیت زندگی با رضایت زناشویی همبستگی دارد (۱۲). آنچه مسلم است هیچکس قادر نیست بدون کمک و مساعدت و ارتباط با دیگران، نیازهای معمولی خود را برطرف سازد. بخش عمده‌ای از کارها، بازی و زندگی خانوادگی به کیفیت روابط با دیگران بستگی دارد (۱۳). آموزش رفتار بین فردی با روش «تحلیل متقابل» (Transactional Analysis) بر بهبود رضایت زناشویی در هر دو جنس موثر است (۱۴)، خانواده درمانی کارکردی، موجب افزایش رضایتمندی زناشویی و تمایز یافتگی خود در دانشجویان متاهل می‌گردد (۱۵). آموزش مهارت‌های ارتباطی با استفاده از روش «تحلیل متقابل» بر کاهش تعارضات زناشویی زوجین موثر است لازم به ذکر است این آموزش سبب افزایش توافق بر سرگذراندن اوقات فراغت، افزایش رضایت و صمیمیت، بهبود روش گفتگو و انتقاد، بهبود نتیجه‌گیری از گفتگو و کاهش تعارضات زناشویی در زوجین می‌شود (۱۶). همچنین مشخص شده باورهای دینی و مهارت‌های ارتباطی پیش بینی کننده مناسبی برای بهبود رضایت زناشویی است. بنابراین، می‌توان با تقویت آن‌ها، میزان رضایت زناشویی زوجین را افزایش داد (۱۷). هریک از رویکردهایی که در بالا به آن‌ها اشاره شد نقاط قوت و ضعف خاص خود را دارند، در آموزش «نوآوری در تحلیل متقابل» تلاش شده از نقاط مثبت سایر آموزه‌های رفتار بین فردی از جمله «درمان پذیرش و تعهد» (Acceptance Commitment Therapy)، «تحلیل متقابل» و «نظریه نسبیت زبانی» در جهت بهبود روابط بین فردی استفاده شود و به این طریق نقاط ضعف هریک از رویکردها را با تلفیق آن‌ها به صورتی منسجم و پویا پوشش دهد (۳). استفاده از «نظریه نسبیت زبانی» در بازتعریف الگوهای کودک، بالغ و والد در نظریه Eric Berne، رهیافت جدیدی

معیارهای ورود و خروج) انتخاب شده و به ۲ گروه مداخله و کنترل تقسیم شد. روش نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری دردسترس و سپس گمارش به صورت تصادفی ساده از نوع قرعه‌کشی در ۲ گروه مداخله (۳۰ تن) و کنترل (۳۰ تن) بود.

معیارهای ورود به پژوهش شامل: عدم تقاضای جدایی از همسر، عدم سوء مصرف مواد مخدر و الکل، عدم ابتلا به اختلالات روانی حاد یا مزمن (توسط روانپزشک و یا روانشناس بالینی مورد تایید قرار گرفته باشد)، عدم استفاده از مداخلات روانشناختی همزمان، عدم مصرف داروهای روانپزشکی بود که همگی در مصاحبه اولیه مورد غربالگری قرار گرفتند و در پژوهش لحاظ نشدند. معیارهای خروج از پژوهش شامل عدم تمایل به ادامه شرکت در جلسات، عدم انجام تکالیف ارائه شده در جلسات طی ۲ جلسه، عدم همکاری و غیبت بیش از ۲ جلسه در جلسات آموزشی، ابتلا به بیماری جسمی یا روانشناختی حاد قبل یا در زمان اجرای پژوهش بود که در صورت عدم تشخیص در مصاحبه اولیه، در طی جلسات آموزشی مشخص می‌شد.

ابزارهای اندازه‌گیری شامل پرسشنامه جمعیت شناختی شامل سن، تحصیلات و ابزار زیر بود.

«مقیاس رضایت زناشویی انریچ» توسط Fowers & Olson در مینه‌سوتا در سال ۱۹۸۹ ساخته شد (۱۹). فرم اصلی آن از ۱۱۵ عبارت تشکیل شده است. در پژوهش حاضر از فرم کوتاه آن استفاده گردید. فرم کوتاه دارای ۴۷ عبارت و ۱۱ زیر مقیاس می‌باشد. زیرمقیاس‌ها شامل: پاسخ قراردادی (contractual response) ۳ عبارت شامل ۱، ۲، ۳، رضایت زناشویی (marital satisfaction) ۷ عبارت شامل ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، موضوعات شخصیتی (issues personality) ۳ عبارت شامل ۱۲، ۱۳، ۱۴، نقش‌های برابر (equalitarian roles) ۲ عبارت شامل ۱۵، ۱۶، ارتباط (communication) ۴ عبارت شامل ۱۷، ۱۸، ۱۹، حل تعارض (conflict resolution)، ۵ عبارت شامل ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، مدیریت مالی (financial management) ۳ عبارت شامل (سوالات ۱۵، ۱۶، ۲۵)، اوقات فراغت (leisure activities) ۴ عبارت شامل (سوالات ۱۷، ۲۶، ۳۵، ۴۳)، روابط جنسی (sexual relationship) ۴ عبارت شامل ۱۸، ۲۷، ۳۶، ۴۴، فرزندان و همسر (children and marriage) ۴ عبارت شامل ۱۹، ۲۸، ۳۷، ۴۵، دوستان و خانواده (family and friends) ۴ عبارت

است برای تحلیل روابط بین فردی که به کمک آن می‌توان نسبت به صورت بندی مسائل بین فردی طبق الگویی از پیش تعیین شده و مشخص پرداخت و درک رفتار بین فردی آدمیان را بسیار ساده و قابل ادراک می‌سازد (۳). اهمیت پژوهش حاضر در این مسئله است که تا پیش از این در رفتار بین فردی الگویی خاص و یکسان مورد توجه قرار نگرفته است که بتوان با آن تمامی اشکال ارتباطی را بررسی و تحلیل نمود. هر یک از روانشناسان با توجه به دیدگاه نظری که با آن آشنایی داشتند و یا بسته به موضوع مورد مناقشه و حتی بعضاً به صورت سلیقه‌ای در خصوص نحوه ارتباط متقابل نظراتی را مطرح می‌کردند که خود می‌توانست منشأ اختلاف نظر بین زوجین و متخصصین مختلف در این حیطه باشد. اما «نوآوری در تحلیل متقابل» الگویی واحد و جهان شمول در خصوص رفتار متقابل بین فردی ارائه می‌دهد که قابلیت استفاده در تمامی چالش‌های بین فردی را دارد؛ و با توجه به اینکه چالش‌های رفتار بین فردی با الگوهای مشخص و از پیش تعیین شده تحلیل می‌شود، احتمال خطا و سوگیری‌های شخصی مراجعان و درمانگران به شدت پایین می‌آید. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین اثربخشی آموزش «نوآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی انجام شد.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع نیمه تجربی با طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون با گروه کنترل بوده است. جامعه آماری این پژوهش شامل زنان متأهل شهر اصفهان بودند که به دلیل علاقمندی به بهبود روابط اجتماعی به فرهنگسراهای شهر اصفهان در سال ۱۴۰۰ مراجعه نموده بودند. لذا با فرض آن که $\alpha = 0.05$ و اندازه اثر برابر با 0.6 به منظور دستیابی به توان آزمون آماری برابر با 0.9 ، برای هر یک از ۲ گروه مداخله و کنترل، نمونه‌ای بیش از ۳۰ تن انتخاب شد (۱۹). با توجه به افت احتمالی آزمودنی‌ها به ویژه در گروه مداخله، تعداد مشارکت‌کنندگان تخصیص یافته به این گروه‌ها ۲ تا ۳ تن بیشتر انتخاب شد.

در پژوهش حاضر نمونه آماری پژوهش شامل تعداد ۶۰ تن از زنان علاقمند به بهبود روابط اجتماعی، که برای شرکت در دوره آموزشی به فرهنگسراهای شهر اصفهان مراجعه کرده بودند، مورد مطالعه قرار گرفتند. از بین نمونه دردسترس نمونه منتخب به صورت هدفمند (بر اساس بررسی

شامل ۲۰، ۲۹، ۳۸، ۴۶، جهت گیری مذهبی (religious orientation) عبارت ۲۱، ۳۰، ۳۹، ۴۷ می باشد. پاسخ ها در طیف ۵ درجه ای لیکرت بصورت کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، نه مخالفم نه موافقم (۳)، موافقم (۴)، کاملاً موافقم (۵) درجه بندی شده است. حداقل نمره ۴۷ و حداکثر نمره ۲۳۵ می باشد و نمره پایین نشانگر رضایت زناشویی پایین و نمره بالا نشانگر رضایت زناشویی بالا می باشد. به سطح بندی نمره ها اشاره ای نشده است. روایی صوری و محتوا به روش کیفی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» با استفاده از نظر ۷ تن از متخصصین حوزه روانشناسی اجتماعی دانشگاه Buckingham تایید شد. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۳۵۰ تن از زوجین کشور انگلستان ۰/۹۲ گزارش شد (۱۹).

Nunes و همکاران (۲۰) روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» را روی ۲۰۵ مادر و پدر در کشور پرتغال بررسی نمودند. نتایج برخلاف نسخه اصلی (۱۹)، وجود ساختار ۲ عاملی را نشان داد. همچنین، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق، بررسی و نتایج برای زیر مقیاس ها از ۰/۴۸ تا ۰/۹، گزارش شد (۲۰). Ferrão و همکاران روایی سازه به روش تحلیل عاملی تاییدی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» را روی ۳۵۵ زن و مردی با مشکلات زناشویی در برزیل را بررسی و نتایج برخلاف نسخه اصلی (۱۹)، تک عامل را نشان داد. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۷۸ را نشان داد (۲۱).

تردست و همکاران روایی محتوا به روش کیفی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» توسط ۵ تن از مدرسین روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام بررسی و نتایج برای تمام عبارت ها مورد تأیید بدست آمد. همچنین، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی ۳۲۰ تن از زنان و مردانی که احساس تنهایی داشتند و با شکایت مشکلات زناشویی به مراکز مشاوره شهر ایلام مراجعه کرده بودند، بررسی و ۰/۷۱ بدست آمد (۲۲). عرب علیدوستی و همکاران (۲۳) روایی سازه به روش تحلیل عاملی اکتشافی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ» را روی ۱۰۰ زن و مرد مراجعه کننده به مراکز مشاوره قبل از طلاق و ۲۰۰ تن از عموم جامعه بررسی و برخلاف نسخه اصلی،

تک عاملی بودن مقیاس را نشان داد. بعلاوه، روایی سازه به روش روایی همگرا با «مقیاس رضایت زناشویی کانزاس» (Kansas Marital Satisfaction Scale) روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۸۲ به دست آمد. همچنین، پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ روی نمونه های فوق بررسی و ۰/۷۴ گزارش شد.

لذا با توجه به مستندات ارائه شده در بالا در خصوص روایی و پایایی «مقیاس رضایت زناشویی انریچ»، در مطالعه حاضر نیازی به بررسی مجدد روایی و پایایی ابزار در این مطالعه نبود.

«نوآوری در تحلیل متقابل» یک روش جدید می باشد و برای اولین بار در پژوهش حاضر اجرا شده است.

شیوه طراحی جلسات آموزشی بر اساس مشورت با ۱۰ تن از متخصصان روانشناسی و مشاوره از دانشگاه های اصفهان، قم، آزاد اسلامی واحد نجف آباد و خمینی شهر و بهزیستی استان قم بوده است، که بر پایه مفاهیم مورد نظر جهت آموزش در هر جلسه بحث و اتفاق نظر صورت گرفت. همچنین در مطالعه حاضر روایی محتوا با توجه به نتایج پیش آزمون و پس آزمون مورد بررسی و تأیید قرار گرفت.

محتوای جلسات «نوآوری در تحلیل متقابل»

جلسه اول: توضیحات کلی، تکمیل کردن فرم رضایت آگاهانه شرکت در پژوهش، برگزاری پیش آزمون، ارائه مطالب با استفاده از نرم افزار پاورپوینت و نمایش مطالب بر روی پرده، توضیح قوانین کلاس، توضیح در مورد هرم یادگیری، ورود به مبحث اصلی آموزش «نوآوری در تحلیل متقابل»، توضیح در خصوص ویژگی های ارتباط، دلایل نیاز به ارتباط متقابل و عناصر آن، توصیف حالت های من، همراه با تمثیل اکت (ACT)، توضیح در مورد حالت سلامت داده شد. در پایان جلسه به شرکت کنندگان برای جلسه بعد تکلیف تحلیل چالش ها در هفته پیش رو داده شد و جلسه اول به اتمام رسید.

جلسه دوم: در ابتدا طبق روال معمول بقیه جلسات در مورد حالت های مختلف من، توضیح داده شد. پس از آن تکلیف جلسه قبل مرور شده و به نوبت افراد از چالش های بین فردی خود در هفته گذشته صحبت کردند و آن ها را به کمک سایر افراد کارگاه، با توجه به الگوی توصیفی حالت های من بررسی کردند. سپس توضیح در خصوص حالت های ناسالمی که روابط در آن ها شکل گرفته و ادامه یافته یا قطع می شوند و توصیف مفهوم متورم شدن

محاسبه سود و زیان و جدول مربوط به آن آموزش داده شد و در پایان به عنوان تکلیف برای جلسه آینده از شرکت کنندگان خواسته شد تحلیل کنند چه زمان‌هایی روابط سالم برقرار کرده‌اند و واکنش‌های سالم داشته‌اند و چه زمان‌هایی از روش محاسبه سود و زیان بهره برده‌اند.

جلسه ششم: طبق روال معمول جلسات در مورد حالت‌های مختلف من، توضیح داده شد پس از آن به مرور تکلیف جلسه قبل پرداخته و به نوبت افراد در خصوص تجربیات خود از زمان‌هایی که روابط سالم برقرار کرده‌اند و واکنش‌های سالم داشته‌اند و زمان‌هایی که از روش محاسبه سود و زیان بهره برده‌اند صحبت کردند. سپس به تحلیل رفتار خود پرداختند، بعد از آن در خصوص دلایل تورم والد توضیح داده شد و عواقب تورم والد توصیف شدند و مفهوم تفریح (Fun) آموزش داده شد و تفریحات متعددی به عنوان پیشنهاد ارائه شد، به عنوان تکلیف جلسه بعد تصویر مفهومی مربوط به کودک، بالغ و والد را به صورت دلخواه در برگه‌ای طراحی کرده و با خود به کلاس بیاورند همچنین خواسته شد فهرستی از تفریحاتی که هزینه کمی داشته باشند را تهیه و همراه خود بیاورند.

جلسه هفتم: در ابتدا طبق روال معمول جلسات در مورد حالت‌های مختلف من، توضیح داده شد پس از آن مرور تکلیف جلسه قبل، سپس لیست تفریحات مورد نظر هر شخص خوانده شد و با دیگران به اشتراک گذاشته شد، پس از آن از همه شرکت کنندگان بابت همراهی و همکاری آن‌ها در پژوهش و کارگاه آموزشی تشکر و قدردانی به عمل آمد. در انتهای جلسه از شرکت کنندگان و گروه کنترل پس آزمون برگزار شد و به گروه کنترل به عنوان دوره جدید پس از انجام آزمون مطالب مربوط به جلسه اول ارائه شد. روش اجرا به این صورت بود که در مرحله اول ابتدا مجوز از کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد کسب گردید. سپس با هماهنگی بخش مشاوره سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری اصفهان، تعدادی از فرهنگسراهای شهرداری فعال در سطح شهر اصفهان معرفی شدند و با مراجعه به آن‌ها و انجام هماهنگی‌های لازم و با توجه به میزان تمایل و علاقه مدیران مراکز و همچنین تعداد شرکت کنندگان، نمونه‌های مورد مطالعه برای جمع آوری داده‌ها مشخص شد.

نحوه انتخاب فرهنگسراها با توجه به تمایل مدیریت آن‌ها و میزان استقبال شرکت کنندگان برای ثبت نام در

حالت‌های مختلف من، انجام شد. در پایان این جلسه به عنوان تکلیف از شرکت کنندگان خواسته شد در هفته پیش‌رو بررسی کنند بیشتر در کدام حالت تورمی قرار دارند. جلسه سوم: در ابتدا طبق روال معمول بقیه جلسات در مورد حالت‌های مختلف من، توضیح داده شد، پس از آن به مرور تکلیف جلسه قبل پرداخته شد و به نوبت افراد در خصوص حالت‌های تورمی که در هفته گذشته داشته‌اند توضیح دادند. پس از آن در مورد اقسام روابط متقاطع توضیح داده شد و سپس یک فیلم کوتاه نمایش داده شد. از شرکت کنندگان خواسته شد فیلم را از منظر حالت‌های کودک، بالغ و والد تحلیل کنند، در ادامه با توجه به محتوای فیلم، مفهوم ماسک توضیح داده شد. در پایان جلسه به عنوان تکلیف برای جلسه بعدی از شرکت کنندگان خواسته شد روابط بین فردی خود را مرور کنند و مواردی که از ماسک استفاده کرده‌اند و یا روابط متقاطع داشته‌اند را یادداشت کرده و با خود به کلاس بیاورند.

جلسه چهارم: در ابتدا طبق روال معمول جلسات در مورد حالت‌های مختلف من، توضیح داده شد، پس از آن تکلیف جلسه قبل مرور شد و به نوبت افراد در خصوص تجربیات خود از روابط متقاطع و حالت ماسک که تجربه کرده‌اند توضیح دادند. پس از آن به کمک سایر شرکت کنندگان به تحلیل مواردی که توسط هریک از آن‌ها عنوان شده بود پرداخته شد. سپس مفهوم بازی و انواع مختلف بازی‌ها توضیح داده شد و حالت ارتباط سالم و بدون بازی نیز توصیف و با مثال‌های متعدد «درمان پذیرش و تعهد» توضیح داده شد. در پایان این جلسه به عنوان تکلیف از شرکت کنندگان خواسته شد با تحلیل کردن رفتار بین فردی خودشان بازی‌هایی را که انجام داده‌اند یا بازی‌هایی که افراد مقابل آن‌ها در روابط انجام داده‌اند کشف کرده و بنویسند تا در جلسه بعد مورد تحلیل قرار گیرند.

جلسه پنجم: در این جلسه نیز طبق روال معمول جلسات در مورد حالت‌های مختلف من، توضیح داده شد پس از آن به مرور تکلیف جلسه قبل پرداخته و به نوبت افراد در خصوص تجربیات خود از بازی‌هایی که انجام داده بودند و یا بازی‌هایی که توسط اشخاص مقابل آن‌ها در روابط انجام گرفته بود را به کمک سایر شرکت کنندگان تفسیر کردند. پس از آن در این جلسه انواع روابط سالم و خروجی‌های سالم در روابط توضیح داده شد و بار دیگر مفهوم بازی بر پایه «نظریه نسبیت زبانی» توصیف شد. سپس روش

دوره آموزشی بود به این مضمون که چنانچه مدیر فرهنگسرا مایل به برگزاری دوره بود و تعداد شرکت کنندگان در هر دوره به ۳۰ تن (۱۵ تن گروه مدخله و ۱۵ تن گروه کنترل) می‌رسید آنگاه کارگاه برگزار می‌گردید. انتخاب افراد بر اساس پرسشنامه جمعیت شناختی، مصاحبه حضوری که در آن به سابقه روانشناختی مراجع پرداخته می‌شد و روش نمونه‌گیری به صورت نمونه‌گیری در دسترس با توجه به نتایج پرسشنامه جمعیت شناختی و سپس گمارش تصادفی در ۲ گروه مداخله و کنترل بود.

ابتدا از هر ۲ گروه پیش‌آزمون به عمل آمد سپس گروه مداخله به مدت ۷ هفته و هر هفته یک جلسه در کارگاه آموزشی حاضر شدند و از محتوای جلسات که به صورت کارگاهی بود بهره‌مند شدند. بعد از پایان جلسات از هر ۲ گروه مجدداً آزمون به عمل آمد. پس از انجام پیش‌آزمون از گروه کنترل دعوت شد که با توجه به شرایط محدودیت فضا و تعداد زیاد شرکت کنندگان در دوره آتی که پس از این دوره برگزار خواهد شد شرکت کنند و برای دوره بعدی در تاریخ جدید با آن‌ها هماهنگی به عمل آمد. جلسات به صورت هفتگی هر دوشنبه عصر از ساعت ۱۸ الی ۱۹/۳۰ به مدت ۹۰ دقیقه در محل فرهنگسرای شهرداری برگزار شد. لازم به ذکر است با توجه به احتمال انتقال اشتباه مفاهیم از شرکت کنندگان خواسته شد از توضیح دادن محتوای جلسات برای گروه کنترل خودداری کنند.

ملاحظات اخلاقی مانند رعایت رازداری، اختیار برای کناره‌گیری از پژوهش، اطلاع‌رسانی درباره پژوهش، استفاده از داده‌ها فقط در راستای اهداف پژوهش و ارائه «آموزش نوآوری در تحلیل متقابل» انجام شد و گروه کنترل پس از اتمام دوره اول مجدداً پرسشنامه را انجام داده و در دوره دوم کارگاه آموزش شرکت کردند.

داده‌های حاصل، در ۲ سطح آمار توصیفی و استنباطی

مورد تحلیل قرار گرفتند. در سطح توصیفی از جدول فراوانی و درصد فراوانی، نمودار درصد فراوانی و جدول شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی برای ارائه وضعیت متغیرهای جمعیت شناختی پژوهش استفاده شده است. در سطح آمار استنباطی نیز ابتدا با بررسی پیش‌فرض‌های لازم شامل نرمال بودن توزیع متغیرها، برابری واریانس‌های خطا و برقراری پیش‌فرض استقلال، از روش تحلیل کوواریانس تک متغیره استفاده شد و نتایج بیانگر وجود تفاوت بین میانگین رضایت زناشویی گروه مداخله در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون بود. به منظور بررسی معناداری این تفاوت از آزمون تحلیل کواریانس تک‌متغیری استفاده شد. جهت بررسی نرمال بودن نمره رضایت زناشویی از آزمون شاپیرو-ویلک استفاده شد و به منظور بررسی پیش‌فرض برابری واریانس‌ها از آزمون لوین استفاده شده است. داده‌ها در نرم افزار اسپاس پی‌اس نسخه ۲۷ تحلیل شدند.

یافته‌ها

یافته‌های جمعیت شناختی بدین‌صورت بود که در گروه مداخله ۴ تن ۳۱ تا ۳۵ سال (۱۳/۳۳ درصد)، ۹ تن ۳۶ تا ۴۰ سال (۳۰ درصد)، ۱۲ تن ۴۱ تا ۴۵ سال (۴۰ درصد) و ۵ تن ۴۶ تا ۵۰ سال (۱۶/۶۶ درصد) بودند. در گروه کنترل ۶ تن ۳۱ تا ۳۵ سال (۲۰ درصد)، ۱۳ تن ۳۶ تا ۴۰ سال (۴۳/۳۳ درصد)، ۱۰ تن ۴۱ تا ۴۵ سال (۳۳/۳۳ درصد) و ۱ تن ۴۶ تا ۵۰ سال (۳/۳۳ درصد) بودند. میزان تحصیلات در گروه مداخله ۲۳ تن زیر دیپلم و دیپلم (۷۶/۷ درصد) و ۷ تن کارشناسی و بالاتر (۲۳/۳ درصد) و در گروه کنترل ۲۲ تن زیر دیپلم و دیپلم (۷۳/۴ درصد) و ۸ تن کارشناسی و بالاتر (۲۶/۶ درصد) بودند.

جدول ۱ میزان میانگین و انحراف استاندارد داده‌ها را در ۲ گروه مداخله و کنترل نشان می‌دهد.

جدول ۱: میانگین و انحراف استاندارد رضایت زناشویی بر اساس گروه مداخله و کنترل

متغیرها	گروه	نوع آزمون	میانگین	انحراف استاندارد
رضایت زناشویی	گروه مداخله	پیش‌آزمون	۱۳۷/۱۳	۲۴/۸۶
		پس‌آزمون	۱۴۱/۲۰	۲۴/۷۹
	گروه کنترل	پیش‌آزمون	۱۳۶/۹۷	۲۴/۹۵
		پس‌آزمون	۱۳۳/۴۰	۲۸/۴۲

جدول ۲ نتیجه بررسی نرمال بودن نمره رضایت زناشویی توسط آزمون شاپیرو-ویلک به منظور فراهم بودن شرایط استفاده از آزمون تحلیل کواریانس را نشان می‌دهد.

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد که بین میانگین رضایت زناشویی گروه مداخله در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون تفاوت وجود دارد. به منظور بررسی معناداری این تفاوت از آزمون تحلیل کواریانس تک‌متغیری استفاده شد.

جدول ۲: نتیجه آزمون شاپیرو-ویلک به منظور بررسی نرمال بودن نمره رضایت زناشویی در گروه مداخله و کنترل

منبع تغییرات	گروه	آزمون شاپیرو ویلک	Df	مقدار احتمال
رضایت زناشویی	مداخله	۰/۸۸۹	۳۰	۰/۰۵۲
	کنترل	۰/۹۲۲	۳۰	۰/۰۶۳

جدول ۳ نتایج حاصل از آزمون لوین برای بررسی برابری واریانس نمره رضایت زناشویی در گروه مداخله و کنترل را نشان می‌دهد.

نتایج جدول ۲ جهت بررسی نرمال بودن نمره رضایت زناشویی از آزمون شاپیرو-ویلک استفاده شد، نتایج این تحلیل‌ها در جدول ۲ نشان می‌دهد نمونه مورد نظر در سطح نرمال قرار دارد.

جدول ۳: نتیجه آزمون لوین به منظور بررسی برابری واریانس نمره رضایت زناشویی در گروه مداخله و کنترل

منبع تغییرات	F	df ₁	df ₂	مقدار احتمال
رضایت زناشویی	۰/۰۰۱	۱	۲۸	۰/۹۹۰

است. جدول ۴ نتایج آزمون تحلیل کواریانس تک‌متغیری جهت بررسی اثربخشی «نوآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی در زنان متأهل را نشان می‌دهد.

یافته‌های جدول ۳ به منظور بررسی پیش فرض برابری واریانس‌ها از آزمون لوین استفاده شده است. نشان می‌دهد تفاوت واریانس‌های نمره رضایت زناشویی گروه‌ها با هم تفاوت معنادار ندارند. این پیش فرض استفاده از آزمون تحلیل کواریانس تک‌متغیری رعایت شده

جدول ۴: نتایج تحلیل کواریانس تک متغیری به منظور مقایسه رضایت زناشویی بر حسب گروه پیش‌آزمون

منبع تغییرات	مجموع مجزورات	Df	میانگین مجزورات	F	مقدار احتمال	مجزور اتا	توان آزمون
پیش‌آزمون	۱۳۲/۰۴۷	۱	۱۳۲/۰۴۷	۰/۴۴۴	۰/۵۰۸	۰/۰۰۸	۰/۱۰۰
گروه	۵۰۴۹۳/۱۵۱	۱	۵۰۴۹۳/۱۵۱	۱۶۹/۸۸۷	۰/۰۰۰۱	۰/۷۴۹	۱/۰۰
خطا	۱۶۴۹۱/۳۱۶	۵۷	۲۹۷/۲۱۶				

انجام شد. نتایج نشان داد بسته آموزشی مذکور توانسته است رضایت زناشویی زنان متأهل را افزایش دهد. با توجه به اینکه در پژوهش حاضر بسته تلفیقی «نوآوری در تحلیل متقابل» توسط پژوهشگران مقاله حاضر برای اولین بار در ایران طراحی شده است، لذا مطالعه‌ای که با پژوهش حاضر همخوان باشد یافت نگردید.

لذا برخی از مطالعات که تا حدودی به اثر بخشی مداخله مبتنی بر تحلیل متقابل اشاره دارند، مورد بحث قرار می‌گیرند. Adzovie و همکاران (۲۴) در مطالعه‌ای اثر بخشی «تحلیل متقابل» را روی زوجین در کشور غنا انجام دادند. نتایج نشان داد که آموزش «تحلیل متقابل» منجر به رضایت زناشویی بالاتری شد. در ایران دانشمند گل‌آینه

همان‌طور که در جدول ۴ ملاحظه می‌شود، تفاوت میانگین ۲ گروه در نمره رضایت زناشویی معنادار است، همچنین ضریب اتا نشان می‌دهد «نوآوری در تحلیل متقابل»، ۷۴/۹ درصد از تغییرات رضایت زناشویی را تبیین می‌کند. توان آماری نشان‌دهنده تعداد نمونه مناسب برای یک چنین نتیجه‌گیری است. به این ترتیب در پاسخ به این سؤال باید گفته شود که «نوآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی در زنان متأهل مؤثر است.

بحث

پژوهش حاضر با هدف تعیین تاثیر بسته تلفیقی آموزش «نوآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی زنان متأهل

نتیجه گیری

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که «توآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی موثر بوده است. پیشنهاد می شود از روش آموزشی فوق در آموزش خانواده ها به منظور ارتقای سطح رضایت زناشویی استفاده گردد. همچنین در کارگاه های آموزشی مشابه، نتایج آموزش در ایجاد و توسعه خودکنترلی و در نهایت بهبود مدیریت شخصی مورد بررسی قرار گیرد. برخی از محدودیت های این پژوهش شامل، استفاده از نمونه در دسترس، عدم بررسی متغیرهای مزاحم و مداخله گر نامحسوس مانند تغییرات اقتصادی ناگهانی خانواده ها، عدم حضور مردان در جلسات آموزشی و احتمال بروز حوادث پیش بینی نشده برای زنان هریک از گروه های مداخله و کنترل بود.

سپاسگزاری

مقاله حاضر برگرفته از پایان نامه دکترای محسن علی بالائی در رشته روانشناسی به راهنمایی آقای دکتر حسن رضایی جمالویی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد می باشد که در کارگروه/ کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد با شناسه اخلاق IR.IAU.NAJAFABAD.REC.1400.152 در تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۰ بررسی و مصوب گردیده و در آدرس: <https://ethics.research.ac.ir/ProposalCertificateEn.php?id=2219&Print=true&NoPrintHeader=true&NoPrintFooter=true&NoPrintPageBorder=true&LetterPrint=true> ثبت شده است بدین وسیله از کلیه شرکت کنندگان در پژوهش حاضر همکاری داشته اند، تشکر می شود.

تضاد منافع

نویسندگان مقاله حاضر هیچگونه تضاد منافی را گزارش نکرده اند.

و احتشام زاده (۲۵) نیز در مطالعه خود دریافتند که آموزش «تحلیل متقابل» باعث افزایش رضایت زناشویی در افراد دارای اختلاف زناشویی می شود و این نتیجه تا مرحله پیگیری نیز پایدار بوده است. اسماعیلی و همکاران (۲۶) نیز ارتباط تبدلی قطع شونده را پیش بینی کننده کارکرد کنش جنسی دانسته و آموزش «تحلیل متقابل» را در بهبود ارتباط تبدلی و نهایتاً بهبود کنش جنسی موثر دانسته اند. در تبیین اثر «توآوری در تحلیل متقابل» بر رضایت زناشویی زنان متاهل می توان به احتمالات زیر ارجاع داد: اولاً در «تحلیل متقابل» زنان متاهل با وضعیت های مختلف ارتباطی آشنا شده اند و توانسته اند به واسطه آموزش های دریافتی وضعیت نامناسب خود (کودک، بالغ یا والد) در ارتباط با همسر را در یک بافت تعاملی کشف نموده و به اصلاح آن بپردازند. در تبیین دوم می توان به آموزش های «درمان پذیرش و تعهد» که در پژوهش حاضر در قالب تمثیل و استعاره به زنان متاهل آموخته شده بود اشاره نمود. محتمل است که به واسطه این آموزش ها زنان توانسته باشند اصل واقعه تعارضات بین فردی خود را به عنوان یک قائده انسانی و جهان شمول مورد پذیرش قرار داده و برای تغییر و بهبود آن تلاش نمایند. در تبیین سوم می توان به بعد شناختی و فراشناختی مداخله ترکیبی پژوهش حاضر ارجاع داد. در این راستا لازم به ذکر است که زنان متاهل نه تنها وضعیت های نامناسب ارتباطی خویش را شناخته اند بلکه به مدد آموزش های شناختی توانسته اند تفکرات نامعقول و باورهای غیر منطقی که به ایجاد و استمرار این وضعیت های ارتباطی نامناسب می انجامد را شناسایی و حذف نمایند، همچنین زنان متاهل به این مهارت و توانمندی دست یافته اند که بتوانند در قالب یک ارزیاب ثانویه و با رویکرد خود نظاره گری خطاهای ارتباطی خود و همسر را در یک بافت تعاملی زوجی شناسایی نموده و به صورت موفقیت آمیز به حل آن بپردازند.

References

1. Taniguchi ST, Freeman PA, Taylor S, Malcarne B. A study of married couples' perceptions of marital satisfaction in outdoor recreation. SAGE Publications Sage CA: Los Angeles, CA; 2006. https://www.researchgate.net/publication/270700479_A_Study_of_Married_Couples'_Perceptions_of_

Marital_Satisfaction_in_Outdoor_Recreation

<https://doi.org/10.1177/105382590602800309>

2. Salimi H, Mohsenzadeh F, Nazari A. [Prediction of marital satisfaction based on factors of family process and content among primary school teachers in the city of Karaj]. Knowledge & Research in Applied Psychology. 2015;16(2):84-92. <https://sid.ir/paper/163632/en>

3. Ali Balaei M, Rezaee Jamalooee H, Ghamarani A, Jafari Harandi R. [Innovation in transactional analysis, key to improving interpersonal relationships (NTA)]. *Journal of Recent Advances in Psychology. Educational Sciences, and Education Ilam*. 2022; 5 (55): 108- 114. <https://ensani.ir/file/download/article/6476f0026c747-10146-1402-50.pdf>
4. Anbari Z, Godarzi D, Siros A, Mahdian F. [Design, implementation & evaluation of an educational program on improving the communication skills with patient based on WHO in interns]. *Iranian Journal of Medical Education*. 2012;12(5):308-316. https://ijme.mui.ac.ir/browse.php?a_id=1958&sid=1&slc_lang=en
5. Ezadi R, Neshat Doost H, Asgari K, Abedi M. [Comparison of the efficacy of Acceptance and Commitment Therapy and Cognitive-Behavior Therapy on symptoms of treatment of patients with obsessive-compulsive disorder]. *Journal of Research in Behavioural Sciences*. 2014;12(1):19-33. <http://rbs.mui.ac.ir/article-1-358-fa.html>
6. Amani A, Isazadeh O, Alipour E. [The impact of Group-Based Acceptance and Commitment Therapy on trust in interpersonal relationships and emotion control among married women]. *The Women and Families Cultural-Educational*. 2019;14(48):145-167. <https://sid.ir/paper/262308/en>
7. Greenberg L, Elliott R, Lietaer G, Stricker G, Widiger T. *Handbook of Psychology: Vol. 8. Clinical Psychology*. 2003. <https://www.wiley.com/en-sg/Handbook+of+Psychology%2C+Volume+8%2C+Clinical+Psychology%2C+2nd+Edition-p-9780470917992>
8. Bohus M, Haaf B, Simms T, Limberger MF, Schmahl C, Unckel C. Effectiveness of inpatient Dialectical Behavioral Therapy for borderline personality disorder: A controlled trial. *Behaviour Research and Therapy*. 2004;42(5):487-499. [https://doi.org/10.1016/S0005-7967\(03\)00174-8](https://doi.org/10.1016/S0005-7967(03)00174-8) <https://www.wiley.com/en-sg/Handbook+of+Psychology%2C+Volume+8%2C+Clinical+Psychology%2C+2nd+Edition-p-9780470917992>
9. Simyarian K, Simyarian G, Tadriz Tabrizi M. [The effect of communication skills training on reducing social anxiety and improving interpersonal relationships of third grade girl students in mathematics/physics field of high schools in Tehran]. *Journal of Applied Research in Educational Psychology*. 2015. https://aep.journals.pnu.ac.ir/article_1966_en.html
10. Ahmadi S, Panahali A. [The effect of group counseling analysis of transactional relationships On the improving of interpersonal and self-efficacy in female and male students of Boukan PNU]. *Woman & Study of Family*. 2017;10(37):7-24. Available from: <https://sid.ir/paper/206276/en>
11. Vaghei S, Mirzaee O, Koushan M. [The effect of Communicative Skills on the perceived stress of nursing students]. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*. 1970;17(2):88-95. https://jsums.medsab.ac.ir/article_63.html?lang=en
12. Javdan M, Samawi A, Farshad MR. [Correlation between couples' mutuality afflicted to conflict with marital satisfaction and the mediating role of life quality]. *Journal of Health Promotion Management*. 2018;7(5):55-63. <http://jhpm.ir/article-1-943-fa.html>
13. Mutabi F, Fata L. [Communication Skills, Student Workbook]. 1, editor. Tehran: Student Publishing. 2008.
14. Torkan H, Kalantari M, Moulavi H. [The efficacy of Transactional Analysis Group Therapy in marital satisfaction]. 2007. <https://sid.ir/paper/122431/en>
15. Asgari F. [The effectiveness of "Functional Family Therapy" on self differentiation and marital satisfaction of married students]. *Journal of Health Promotion Management*. 2021;10(4):136-147. <http://jhpm.ir/article-1-1262-fa.html>
16. Salamat M. [Investigating the effect of communication skills training using the interaction analysis method on reducing marital conflicts among couples in Isfahan city]. Rodhen: Islamic Azad University, Rodhen Branch; 2005.
17. Eghbali A, Azimi M, Ataee F. [The relationship between religious beliefs and communication skills with marital satisfaction in married teachers]. *Research on Religion and Health*. 2023;9(2):66-75. <https://journals.sbm.ac.ir/jrrh/article/view/36590>
18. Maydeu-Olivares A, Millsap RE. *The SAGE Handbook of Quantitative Methods in Psychology*. 2009. <https://methods.sagepub.com/book/sage-hdbk-quantitative-methods-in-psychology>

19. Fowers B J, Olson D H. ENRICH Marital Satisfaction Scale: A brief research and clinical tool. *Journal of Family Psychology*. 1993; 7(2): 176-185. <https://doi.org/10.1037/0893-3200.7.2.176>
20. Nunes C, Martins C, Leal A, Pechorro P, Ferreira LI, Ayala-Nunes L. [The ENRICH Marital Satisfaction (EMS) Scale: A psychometric study in a sample of Portuguese parents]. *Social Sciences*. 2022; 11(3):107. <https://doi.org/10.3390/socsci11030107>
21. Ferrão LF, De Andrade AL, da Silva FC. Escala ENRICH de satisfação conjugal: Adaptação e evidênciaspsicométricasiniciaisnoBrasil.Revista Psicologia Em Pesquisa. 2019; 13(2):128-146. <https://doi.org/10.34019/1982-1247.2019.v13.26089>
22. Tardašt L, Mami S, Ahmadi V, Nademi A. [Structural relationships between personality traits and marital satisfaction with the mediation of loneliness in women and men referring to counseling centers in Ilam city]. *Journal of Health Promotion Management*. 2023; 12 (5) :60-73 URL:<http://jhpm.ir/article-1-1671-fa.html>
23. Arab Alidoušti A, Nakhac N, Khanjani N. [Reliability and validity of the Persian versions of the ENRICH Marital Satisfaction (brief version) and Kansas Marital Satisfaction Scale]. *Health and Development Journal*. 2015;4(2):158-167. https://jhad.kmu.ac.ir/article_91375.html
24. Adzovie RH, Essuman JK, Nyarko-Sampson E. Using transactional analysis to improve the marital satisfaction levels of Christian couples in Accra Metropolis, Ghana. 2018. <https://www.internationaljournalcorner.com/index.php/theijhss/article/view/140645>
25. Daneshmand Gol Ayene M, Ehteshamzadeh P. [The effectiveness of interaction analysis on marital satisfaction of people with marital disputes]. *Women and Family Studies*. 2018;11(41):73-81. <https://civilica.com/doc/1281893>
26. Ismaeli A, Asadollahi A, Baratvand M. [The function of sexual issues in mutual relations of couples in Ahwaz city, Iran]. *Journal of Sociology Studies*. 2014;6(22):79-89. Available from: <https://www.sid.ir> "paper" 222601